

[opis]

Prezentowana praca nie jest pomyślana jako podręcznik – jest to praca studialna i stanowi wyraz refleksji nad problemem heurystyki we współczesnym świecie. Wywód bazuje na pojęciach systemu i jego otoczenia (Bertalanffy, 1972, 1984). W tym wypadku chodzi o uwzględnienie faktu, że systemy zawsze działają w jakimś otoczeniu, a informacje niezbędne do określania celów i sposobów rozwiązania problemu muszą dotyczyć nie tylko systemu, ale i jego otoczenia. System i jego otoczenie można charakteryzować (charakterystyka strukturalna i funkcjonalna) za pomocą wielu parametrów – takich jak np.: cele, zasoby/potencjał/ funkcje, struktura/mechanizmy, stopień integracji, spójność, sterowalność, stabilność, inercja, elastyczność/adaptacyjność, zdolność do uczenia się, wrażliwość (np. niezbędne zasilanie), niezawodność, sprawność, skuteczność, efektywność, wydajność itp. Wiedza adekwatna do sytuacji to podstawa do określenia właściwych celów i podejmowania właściwych decyzji (Friedman, Friedman, 1997). W tym miejscu chciałbym poświęcić „właściwym celom” kilka dodatkowych słów. Mianowicie, może dojść do skutecznego osiągnięcia wadliwie określonego celu, a więc celu niekorzystnego. Generalnie chodzi o korzyść z osiągnięcia celu, a nie o skuteczne osiągnięcie byle jakiego celu. Nie zawsze to, co jest korzystne dla jednych, jest korzystne dla innych (np. pokonanie przeciwnika, likwidacja zagrożenia terrorystycznego, ale też przeprowadzanie skutecznych zamachów terrorystycznych).

Niniejsza praca jest próbą nowego spojrzenia na heurystykę – w świetle własnych doświadczeń i analizy opracowań z różnych dziedzin. Interesuje mnie sensowność i przydatność koncepcji związanych z niekonwencjonalnym rozwiązywaniem problemów.

Ze wstępu

[spis]

1. Percepcja rzeczywistości – wprowadzenie do problematyki

1.1. Kilka ogólnych refleksji na temat informacji i wiedzy

1.2. Problem systemów wartości i „wiedzy”

1.2.1. Systemy religijne i pokrewne

1.2.2. Etyka

1.2.3. Systemy oceniania i prawa

1.2.4. Wiedza i edukacja

1.2.5. Czynniki socjologiczno-psychologiczne

1.3. Czynniki ergonomiczne

1.4. „Parametry” człowieka

1.4.1. Chronobiologia

1.4.2. Problem z postrzeganiem i wiedzą

1.4.3. Problem inteligencji

1.4.4. Problem zdrowia fizycznego i psychicznego

1.5. Manipulowanie ludźmi

1.5.1. Kilka słów na temat komunikowania się i komunikowania

1.5.2. Retoryka

1.5.3. Dialog, dyskusja, erystyka

1.5.4. Negocjacje i mediacje

1.5.5. Kilka refleksji na temat sterowania ludźmi

2. Heurystyka

2.1. Wprowadzenie do problematyki

2.1.1. Rozwiązywanie problemów a twórcze rozwiązywanie problemów

(wynałazki i odkrycia)

2.1.2. Kilka refleksji historycznych – droga do heurystyki współczesnej

2.1.3. Współczesne określenia kreatywności i heurystyki

2.1.4. Kreatywność a osobowość kreatywna

2.1.5. Bariery blokujące kreatywność

2.1.6. Ogólne dyrektywy heurystyczne

2.1.7. Fazy twórczego rozwiązywania problemów

2.1.8. O technikach heurystycznych

2.2. Kreatywność w praktyce – przykłady i problemy

2.2.1. Kilka uwag ogólnych

2.2.2. Polityka

2.2.2.1. Heurystyki polityczne

2.2.2.2. Transfery

2.2.2.3. Brain trusts, think tanki itp.

2.2.3. Administracja publiczna

2.2.4. Gospodarka i biznes

2.2.4.1. Innowacje

2.2.4.2. Zarządzanie twórcze i transfery

2.2.5. Organizacje

2.2.6. „Ciemna” strona kreatywności

2.2.7. Wojna i pokój

2.2.7.1. Psychologiczne i badawczo-operacyjne interpretacje heurystyki

2.2.7.2. Kombinacje, transfery i działania hybrydowe

2.2.7.3. Think tanki itp.

Podsumowanie

Piśmiennictwo